

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

4 במרץ 2024

1725

כ"ד באדר א' התשפ"ד

עמוד

הצעת חוק להסדרת הפיקוח על כלבים (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד–2024. 690

הצעת חוק להסדרת הפיקוח על כלבים (הוראת שעה – חרבות ברזל),

התשפ"ד-2024

1. חוק הפיקוח על כלבים – הוראת שעה – חרבות ברזל
בתקופה שעד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024), יקראו את החוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002¹, כך שאחרי סעיף 13 יבוא:

13א. (א) על אף האמור בסעיף 13(ה), נתפס כלב שאינו מסומן בתחום רשות מקומית שנמצאת, כולה או חלקה, בטווח של עד 20 קילומטרים מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, רשאי הרופא הווטרינר העירוני לנהוג בו לפי הוראות סעיף 6(ה), אף אם לא חלפו עשרה ימים מיום העברתו למאורת הרשות.

דברי הסבר

במשך תקופה ממושכת גורמת סבל לכלבים שאינם מורגלים בחברת בני אדם, ומביאה לתופעות של מאבקי כוח בין כלבים, מניעת גישה למזון והימנעות מביצוע פעולות בסיסיות כמו אכילה ושתייה בשל המתח והלחץ שנגרם לכלבים מעצם החזקתם בכלבייה.

בנסיבות המיוחדות שתוארו לעיל, נמצא שאין במנגנון הקיים לפי סעיפים 13 ו-6 לחוק כדי לתת פתרון למצב שבו בשטחן של כמה רשויות מקומיות סמוכות מצויים בו־זמנית מאות כלבים משוטטים ומתפראים שרובם המוחלט בלא בעלים ידועים. על כן, מוצע לתקן את החוק ולקבוע הוראת שעה, התחומה בזמן ובמקום, במטרה למנוע מצב שבו כלבים בלא בעלים ושאינם בני אימוץ יוחזקו בכלביות העירוניות במשך עשרה ימים שלא לצורך. בהתאם לתיקון המוצע יתאפשר לרופא הווטרינר העירוני בתחומן של הרשויות המקומיות הסמוכות לגדר המערכת עם רצועת עזה, להורות על המתת כלבים שאינם מסומנים, וזאת אף אם טרם חלפו 10 ימים מיום הבאתם למאורת הרשות, באותם מקרים שבהם מצא כי הם אינם בני שיקום ואימוץ בשל מצבם הבריאותי או ההתנהגותי וכי אין גורם אחר לפי החוק שניתן למסור לו אותם, ושהמשך החזקתם בצפיפות בכלבייה העירונית במשך תקופה ארוכה תגרום להם סבל רב יותר. מוצע לקבוע סמכות זו בהוראת שעה, עד תום שנת 2024. כמו כן מוצע להסמיך את שר החקלאות ופיתוח הכפר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת ולאחר התייעצות עם מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, לקבוע כי סמכות דומה תינתן בעניינם של כלבים משוטטים לא מסומנים בתחומי רשויות מקומיות שנמצאות בטווח של עד 20 קילומטרים מגבול הלבנון, אם יהיה בכך צורך.

סעיף 1 בסעיף 13(א) לחוק להסדרת הפיקוח על כלבים נקבע כי רופא וטרינר עירוני או מפקח רשאי לתפוס כלב שאינו מסומן לפי הוראות החוק ולהעבירו למאורת הרשות. לפי סעיף 13(ה) ו-6(ה) לחוק, לאחר שחלפו עשרה ימים מיום העברת הכלב למאורת הרשות, רשאי הרופא הווטרינר

כללי בעיית הכלבים העזובים והמשוטטים היא בעיה שרבות ממדינות העולם, ובהן ישראל, מתמודדות עמה בשגרה. בישראל, בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", התפתחה בעיה ייחודית, שגדלה והחמירה במהירות באזור עוטף עזה. עקב המלחמה והרס גדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, חדרו מרצועת עזה לישראל, על פי הערכות, אלפי כלבים משוטטים. כלבים אלה מתלהקים והופכים פראיים בחפשם אחר מקורות מזון. הם תוקפים בעלי חיים ובני אדם ומסכנים את ביטחון הציבור ובריאותו ואת בריאות בעלי החיים, ועלולים לגרום להפצת מחלות, לרבות מחלות זואוונטיות (המשותפות לבעלי חיים ולבני אדם), כמו הכלבת.

הסמכויות הנוגעות לטיפול בכלבים, ובכלל זה בכלבים משוטטים, מעוגנות בכמה דברי חקיקה ובהם פקודת הכלבת, 1934, וחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002 (להלן – החוק או החוק להסדרת הפיקוח על כלבים). בשגרה, כלבים משוטטים שנלכדים בשטחי רשות מקומית מוחזקים בכלבייה העירונית (הקרויה גם "מאורת רשות"), וזאת לפי סעיף 13 לחוק. אם חלפו עשרה ימים מיום העברת כלב למאורת רשות ונמצא שאין לו בעלים או שבעליו לא פנה לרופא הווטרינר העירוני לשם החזרתו אליו, רשאי הרופא הווטרינר העירוני למסור אותו למערכת הביטחון, לאדם אחר או לארגון למען בעלי חיים. אם לא היה ניתן למסורו כאמור, רשאי הרופא הווטרינר העירוני להורות על המתתו תוך מניעת סבל מיותר (סעיף 6(ה) לחוק).

כיום, רשויות מקומיות ששטחן מצוי בטווח של 20 קילומטרים מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, מתקשות להתמודד עם תופעת הכלבים המשוטטים בתחומן. על פי ההערכות מדובר באלפי כלבים, ולא ניתן לקלוט את כולם במאורות הרשות של אותן רשויות מקומיות, ורובם אינם ניתנים לשיקום או לאימוץ. בשל מצבם הבריאותי והתנהגותם התוקפנית. נוסף על כך, שהיית מספר רב של כלבים בתאים בכלבייה העירונית

¹ ס"ח התשס"ג, עמ' 216.

(ב) השר, לאחר התייעצות עם מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח והכפר ובאישור הוועדה, רשאי לקבוע בצו כי הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לעניין כלב שאינו מסומן שנתפס בתחומי הרשויות המקומיות שנמצאות, כולן או חלקן, בטווח של עד 10 קילומטרים מגבול הלבנון, או חלק מהרשויות המקומיות כאמור, הכול כפי שיקבע, אם מצא שמתקיימות נסיבות המצדיקות זאת בשל תופעה נרחבת וחריגה של ריבוי כלבים שאינם מסומנים בתחומי הרשויות המקומיות כאמור:

ד ב ר י ה ס ב ר

כולה או חלקה, בטווח של 20 קילומטרים מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, והובא למאורת רשות, אף אם טרם חלפו 10 ימים מיום הבאתו למאורת הרשות.

בסעיף קטן (ב) לסעיף 13א מוצע להסמיך את שר החקלאות ופיתוח הכפר, לאחר התייעצות עם מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע בצו כי סמכות תוקנה לרופא וטרינר עירוני גם לגבי כלב לא מסומן שנתפס בתחום רשות מקומית שנמצאת, כולה או חלקה, בטווח של עד 10 קילומטרים מגבול הלבנון. זאת, אם מצא שקיימת באזור האמור או בחלקו תופעה נרחבת וחריגה של ריבוי כלבים משוטטים שאינם מסומנים. במסגרת הסמכה זו יהיה השר מוסמך לקבוע כי הסמכות תחול בכלל הרשויות המקומיות או בחלקן, בטווח המרחק מהגבול, כפי שיקבע השר, שלא יעלה על 10 קילומטרים.

העירוני להורות על המתתו, תוך מניעת סבל מיותר, אם אין לו בעלים או אם בעליו לא אותר או לא פנה לקבלו, ולאחר שנמצא שלא ניתן למוסרו למערכת הביטחון או לגורם אחר שקבע שר החקלאות ופיתוח הכפר. להשלמת התמונה יצוין כי בתקנה 7 לתקנות להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ה-2005, נקבעו גורמים נוספים שלהם ניתן למסור כלבים בנסיבות אלה, ובהם – אדם אחר, ובלבד שקיבל רישיון להחזקת הכלב, או ארגון למען בעלי חיים.

כפי שפורט בחלק הכללי, לאחר שנמצא שאין בהוראות אלה די כדי להסדיר את המצב שנוצר עקב מלחמת חרבות ברזל, שבו בשטחן של כמה רשויות מקומיות סמוכות מצויים בריזומנית מאות כלבים משוטטים ומתפראים שרובם המוחלט בלא בעלים ידועים, מוצע לקבוע הוראת שעה שלפיה בתקופה שעד תום שנת 2024 יתווסף לחוק סעיף 13א, אשר יאפשר לרופא וטרינר עירוני להורות על המתת כלב לא מסומן שנתפס בתחום רשות מקומית שנמצאת,

